

[Kirkeministeren.]

reserve, som vil kunne have stor betydning i beskæftigelsesmæssig henseende.

Denne forlængelse af fristen for folkeskolelovens endelige gennemførelse er et af hovedpunkterne i det foreliggende lovforslag. Ved lovforslaget har man imidlertid tillige foreslået en regulering af satsene for de af staten ydede tilskud til skolebyggeri til opfyldelse af folkeskolelovens krav under hensyn til den stedfundne stigning i byggepriserne. Disse sats, som er fastsat i folkeskolelovens § 63, stk. 1—3, blev senest reguleret ved lov af 15. marts 1946. Siden marts 1946 er byggeprisindekset steget fra 162 til 207 — det sidste tal gælder juni 1949 — eller med 27,8 pct.

Da folkeskoleloven lægger meget tunge økonomiske byrder på kommunerne, finder man det rimeligt, at staten deltager i den meget væsentlige forøgelse af kommunernes økonomiske byrde, som er en følge af byggeprisernes stigning, ved en forhøjelse af stats-tilskuddet til skolebyggeriet til opfyldelse af folkeskolelovens krav med ca. 25 pct., og i overensstemmelse hermed har man foreslået folkeskolelovens § 63 ændret. Statens merudgift hertil må anslås til ca. 20 mill. kr.

Ved siden af det ved loven hjemlede stats-tilskud til kommunernes udgifter til forrentning og afbetaling af lån i anledning af skolebyggeri til opfyldelse af folkeskolelovens krav har der ved årlige bevillinger på tillægsbevillingsloven været stillet midler til rådighed til ydelse af et direkte stats-tilskud til dette skolebyggeri af samme størrelse som de beløb, i forhold til hvilke forrentnings- og afbetalingstilskuddet ydes. Jeg må forbeholde mig, at der fra undervisningsministeriets side stilles forslag om, at det direkte stats-tilskud fortsat ydes med samme sats som de i loven fastsatte og altså, for så vidt lovforslaget bliver lov, forhøjes med ca. 25 pct. Såfremt dette bevilges på hvert års tillægsbevillingslov, indtil folkeskoleloven er endelig gennemført, vil der herved fremkomme en yderligere merudgift for staten på ialt ca. 20 mill. kr., men jeg fremhæver, at dette jo ikke er en direkte konsekvens af loven, og at de bevilgende myndigheder til enhver tid vil kunne nedsætte eller inddrage fremtidige direkte tilskud.

Den ved lovforslaget foreslåede forhøjelse af det lovhjemlede stats-tilskud og den tilsvarende forhøjelse af det i henhold til bevillingspraksis ydede direkte stats-tilskud, som undervisningsministeriet forbeholder sig

at søge gennemført, vil formentlig muliggøre det for de fleste af landets kommuner at gennemføre folkeskoleloven uden urimelig økonomisk belastning. En række kommuner med spredt bebyggelse, navnlig i Vestjylland og Sønderjylland, vil imidlertid pådrage sig særlig store økonomiske byrder ved folkeskolelovens gennemførelse. For de sønderjyske landsdeles vedkommende har der gennem en årrække været bevilget et beløb på 175 000 kr. årlig som særligt tilskud til gennemførelse af folkeskoleloven i de sønderjyske landsdele. Det må findes rimeligt, at denne bevilling udvides til også at omfatte tyndt befolkede kommuner i andre landsdele. Undervisningsministeriet forbeholder sig derfor overfor de bevilgende myndigheder at fremkomme med forslag herom i forbindelse med forslag om en forhøjelse af bevillingen formentlig til 500 000 kr. årlig i 8 år.

Endelig er der som en ny bestemmelse i folkeskolelovens § 64 foreslået optaget en bemyndigelse for undervisningsministeren til at gøre afvigelse fra visse af folkeskolelovens bestemmelser for kommuner, der ønsker at iværksætte et forsøgsarbejde indenfor folkeskolen. Bestemmelsen svarer til det, hvorom alle var enige ved de forhandlinger om skolespørgsmål, som fandt sted i sommer mellem repræsentanter for rigsdagens politiske partier, de forskellige skoleformer og universiteterne og undervisningsministeren, og slutter sig nær til den bemyndigelse, som for seminarieundervisnings vedkommende blev givet undervisningsministeren ved lov af 24. maj 1948.

Det er, som man vil have bemærket, et lovforslag med overmåde mange penge i, men man bør heroverfor erindre to ting: for det første drejer det sig ikke om en nyskabelse, men om en ajourføring af en gennem lang tid bestående lov. For det andet vil det utvivlsomt fra alle sider erkendes at være af den allerstørste betydning for hele det danske folk, at det, der er fundamentet for hele vort uddannelses- og dygtiggørelsessystem, folkeskolen, virkelig får de arbejdskår, som man allerede for 12—13 år siden fandt rimelige og nødvendige.

Næsten alle lande står overfor vældige opgaver på skolens område. Danmark må erkende sin opgave og løse den.

Jeg skal hermed anmode det høje ting om en velvillig behandling af lovforslaget.

Første næstformand (Arnh Jensen): Eksemplarer af det nu fremsatte lovforslag vil blive omdelt.